

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

---

**ACT DE CONSTATARE
nr. 53 /18**

mun. Chișinău

17.04.2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Daniela BALMUȘ, examinând materialele dosarului de control inițiat în privința dnei Angela Zaporojan, IDNP – XXXXX, domiciliată în XXXXX, primar al s. Colonița, mun. Chișinău, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 01.02.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea cu nr. 771 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către *dna Angela Zaporojan, primar al s. Colonița, mun. Chișinău*

În conținutul sesizării se reține că „...*potrivit declarațiilor de avere depuse an de an de Primarul s.Colonița, se reflectă veniturile anuale și bunurile (construcții și clădiri), dar în toate declarațiile de avere lipsește casa individuală de locuit de lux al Primarului s. Colonița, care nu apare în nici o declarație de avere , ba mai mult, construcția respectivă nici nu este înregistrată în registrul bunurilor imobile, dar este utilizată și funcțională la zi, având în vedere că Angela Zaporojan locuiește în casa respectivă... ”.*

Este de menționat că în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată petiția nr. 1972 din data 10.03.2023 și petiția cu nr. 4688 din 05.06.2023, care prin Actul de conexare nr. 04/14 din 21.03.2023 și respectiv, Actul de conexare nr. 04/39 din 21.06.2023 au fost conexe la dosarul de control aflat în gestiunea inspectorului de integritate, Daniela Balmuș.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) *din Legea nr. 132/2016*, inspectorul de integritate, în termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse, efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, luând act de aspectele semnalate în sesizare și de obligația subiectului declarării de a respecta regimul juridic al averii și intereselor personale, conturându-se o aparență de încălcare a regimului juridic al averii și intereselor personale, la data de 02.03.2023, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, conform procesului-verbal nr. 35/18, în privința dnei Angela Zaporojan, a fost inițiat controlul averii și intereselor personale.

Astfel, prin scrisoarea nr. 04-18/1438 din 03.03.2023, dna Angela Zaporojan a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016.

Scrisoarea de informare fiind recepționată la data de 13.03.2023 conform avizului de recepție nr. DS8008081926AS anexat la materialele dosarului administrativ.

Potrivit art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate în procesul de control al averii și intereselor personale, verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe perioada exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe *durata exercitării mandatului*, a funcției publice sau de demnitate publică precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.

În scopul stabilirii perioadei de control, au fost solicitate informații, acte de numire în funcție, în baza art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133/2016.

Potrivit răspunsului nr. 2333 din 20.03.2023 furnizat de Comisia Electorală Centrală, dnei Angela Zaporojan, IDNP XXXXX, la data de 31.10.2019 în baza Hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani, i-a fost validat mandatul de primar al s. Colonița, mun. Chișinău.

Astfel, inspectorul de integritate concluzionează că, pasibilă efectuării controlului averii și a intereselor personale este perioada **31.10.2019** (validarea mandatului de primar al s. Colonița, mun. Chișinău) – **02.03.2023** (data inițierii procedurii de control al averii și al intereselor personale).

Pentru perioada 31.10.2019-02.03.2023 dna Angela Zaporojan a fost identificată în calitate de subiect al declarării prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 - exercitând funcția de primar al s. Colonița, mun. Chișinău.

Este de menționat faptul că, în privința dnei Angela Zaporojan primar al s. Colonița, mun. Chișinău pentru perioada 23.06.2015-29.03.2019 a fost efectuat controlul averii și al intereselor personale. Astfel, la data de 20.01.2020 a fost emis Actul de Constatare nr. 07/10.

În condițiile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 *„dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia,,*.

Astfel, în cadrul controlului averii și intereselor personale, urmare a accesării Registrului de Stat al Populației, se reține că dna Angela Zaporojan are un copil la întreținere XXXXX (studentă).

Normele legale relevante prevăd la art. 26, 32 alin. (1) și art. 34 alin. (1)-(2) al Legii nr. 132/2016 că *controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică.*

În condițiile art. 2 al Legii nr. 133/2016, prin *diferență substanțială* se înțelege diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de

către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Este de menționat că în condițiile art. 34 al Legii 132/2016, esența controlului averii și intereselor personale constă în a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, funcției publice sau de demnitate publică ținându-se cont de diferența prevăzută de lege.

La calcularea diferenței substanțiale inspectorul de integritate urmează a lua în calcul și cheltuielile care pot fi demonstrate, or la art. 2 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin noțiunea de ***avere*** legiuitorul stabilește ***„totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate”***.

Potrivit art.4 alin.2 din Legea nr. 133/2016, subiecții declarării au obligația de a declara bunurile mobile și ***imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate*** cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință;

Astfel, în scopul stabilirii existenței, inexistenței diferenței substanțiale dintre averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile realizate de către subiectul declarării, dna Angela Zaporozjan și membrii familiei acesteia, în temeiul art. 20 alin. (1) lit. b) și art. 33 alin. (3)-(4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a solicitat și a recepționat de la autoritățile competente informații și documente necesare desfășurării controlului, precum și a preluat extrase din bazele de date, în acest sens fiind acumulate informații și documente în baza cărora au fost stabilite următoarele modificări patrimoniale.

Este de menționat faptul că, în perioada anterioară controlului (12.01.17) subiectul declarării a procurat terenul cu nr. cadastral XXXXX situat în XXXXX, pe acest teren conform investigației jurnalistice <https://www.zdg.md/reporter-special/reportaje/primara-de-la-colonita-licitatii-dubioase-si-casa-de-milioane/comment-page-1/> publicată la data de 07.02.2018 este edificată o casă de locuit, un bun accesoriu, însă potrivit Declarațiilor de avere și interese personale depuse de către subiectul controlului, aceste bunuri imobile nu se regăsesc.

Prin demersul nr. 04-18/735 din 03.02.2023, inspectorul de integritate a solicitat explicații privind nedeclararea bunurilor imobile aflate în construcție.

Prin răspunsul înregistrat cu nr. 1486 din 22.02.2023, dna Angela Zaporozjan a explicat faptul că *„sunt proprietar al terenului cu nr. cadastral XXXXX din anul 2017. În anul 2019 am început construcția casei pe terenul sus indicat, lucrările continuând și la moment.*

În anul 2021 lucrările erau în desfășurare, fiind executate la 31.12.2021 în proporție de circa 45%, continuând și în anul 2022. În vara anului 2022 am trecut cu traiul în casă, lucrările fiind executate în proporție de 80-85%. Casa nu este în exploatare și nu este înregistrată la Departamentul Cadastru.

Am considerat că, deoarece la 31.12.2021 nu locuim încă în casă și având în vedere că, aceasta nu era finalizată și înregistrată la Departamentul cadastru, nu este obligatoriu includerea acesteia în declarația de avere și interese personale pentru anul 2021.

Nu am avut intenția de a nu include în declarația de avere și interese personale a imobilului/casei amplasate pe terenul cu nr. cadastral XXXXX și nu am făcut-o intenționat.

După consultări suplimentare am constatat că, urmează să includ casa nefinalizată amplasată pe terenul cu nr. cadastral XXXXX în declarația de avere și interese personale, dar urmând a indica valoarea zero.

În declarația de avere și interese personale pentru anul 2022, casa nefinalizată de pe terenul cu nr. cadastral XXXXX este indicată.”.

Prin demersul nr. 04-18/1183 din 23.02.2023, inspectorul de integritate a solicitat disponibilitatea financiară de a edifica casa de locuit.

Prin răspunsul nr. 1634 din 27.02.2023, dna Angela Zaporojan a menționat că „, construcția casei a început în anul 2019 și durează și la moment. Până la moment cheltuielile pentru construcția casei amplasate în XXXXX constituie circa 500.000 lei, acesta fiind în mare parte costul materialelor. Mijloacele financiare care justifică prezenta sumă constituie:

-Contribuțiile bănești a fiicei XXXXX (la moment XXXXX), provenite de la vânzarea casei individuale din anul 2017. În valoare de 849.183 lei.

- Contribuțiile soțului XXXXX, din mijloace câștigate de dânsul în rezultatul muncii peste hotare în XXXXX și la moment în XXXXX.

-Veniturile salariale ale mele în calitate de primar și activitatea didactică la Liceul Teoretic „Gheorghe Ghimpu” în perioada 2019-2022.

De asemenea accentuez că o mare parte din lucrări/manopera au fost efectuate de rude inclusiv soțul XXXXX, care este constructor cu echipa sa și cunoscuți fără plată, constituind ca un simplu ajutor cât și de mine personal”.

La această explicație fiind anexate: contractul de vânzare-cumpărare și explicații din numele XXXXX (XXXX), explicații de la ex-soț XXXXX și un contract în limba franceză.

Prin demersul nr. 04-18/6118 din 23.08.2023, inspectorul de integritate a solicitat subiectului controlului informații privind cheltuielile suportate pentru construcția bunurilor imobile de pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, prezentarea explicațiilor referitor la edificarea bunurilor imobile.

Prin răspunsul cu nr. 9141 din 22.09.2023, dna Angela Zaporojan a explicat următoarele: „prin explicațiile scrise încă din 22.02.2023 și din 27.02. 2023, am comunicat faptul că lucrările de construcție pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, au fost începute în anul 2019, de către fostul soț XXXXX. Acesta la moment se află peste hotarele țării, în XXXXX, unde activează și întru confirmarea acestui fapt v-am prezentat contractul de muncă încheiat ce acesta.

Menționez că fostul soț XXXXX, a fost implicat practic în toate etapele de construcție, deoarece acesta cunoaște procesul de construcție, pentru că activează în acest domeniu de mulți ani de zile și a lucrat, atât în Republica Moldova, cât și peste hotare, construind și reparând, mai multe case de locuit.

În construcția casei noastre, XXXXX, a fost ajutat de persoane cunoștințe ale sale, cu care a mai lucrat, precum XXXXX (lucrări de fundație, zidărie și acoperiș) care au fost executate în anul 2019XXXXX, XXXXX (la lucrările interioare și de finisare) care au fost executare în anii 2020-2022 și câteva rude XXXXX, XXXXX (au fost implicați la diferite etape ale construcției sub supravegherea și la indicațiile lui XXXXX.

Personal careva achitări cu aceste persoane, nu am efectuat, am procurat materiale necesare și am achitat servicii la indicația lui XXXXX.

Țin să vă explic că, nu am notat și nu am dus o evidență scrisă a cheltuielilor suportate pentru casa personală de locuit, pentru construcții accesorii, pentru construcția gardului, pentru amenajarea grădinii, pentru amenajarea interiorului casei, etc. (așa cum practică majoritatea persoanelor) or, nu există un act normativ, care să-mi impună o asemenea obligație, chiar și în calitate de funcționar public.

Totodată, doresc să menționez, că din câte înțeleg în cadrul procedurii de control a averii și intereselor personale, este important de stabilit dacă există o discrepanță esențială, între veniturile realizate și cheltuielile suportate și în acest sens, doresc să vă atrag atenția că după cum am explicat și anterior, construcția casei de locuit situată în XXXXX, a costat aproximativ 500.000 lei, iar eu dispuneam în aceiași perioadă de așa mijloace financiare:

- Circa 500.000 lei, salariu net, încasat din activitatea de Primar al s. Colonița, mun. Chișinău (confirmare certificatul Nr.16 din 09.08.2023);
- Circa 58.688,08 lei, salariu net încasat din activitatea de profesor în cadrul Liceului Teoretic „Gheorghe Ghimpu” (confirmare certificatul Nr.5 din 10.08.2023 și adeverința privind salariu calculat nr. 190 din 20.09.2023);
- 849.183 lei, mijloace financiare, care mi-au fost acordate de fiica mea, XXXXX, provenite din înstrăinarea casei de locuit nr. cadastral XXXXX și a terenului nr. cadastral XXXXX din XXXXX (confirmare contractul de vânzare-cumpărare nr. 13780 din 31.10.2017 și declarația din 27.02.2023, întocmită de XXXXX);
- Alte economii în sumă de 3100 euro, 406.613 lei, 310.000 ruble, care mi-au fost expediate prin transfer bancar, de către fostul soț XXXXX, în perioada 2015-2018, când acesta se afla la muncă în XXXXX, care au fost obiectul investigației de către Autoritatea Națională de Integritate...”

Prin demersul nr. 04-18/9031 din 10.11.2023, inspectorul de integritate a solicitat permisiune subiectului controlului privind accesul la bunul imobil (casa de locuit, bun accesoriu) întru efectuarea evaluării acestora în baza art. 33 alin.(11) din Legea nr. 132/2016, **pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.**

Astfel, dna Angela Zaporojan a prezentat Procesul-verbal de recepție finală din 15.11.2023 a casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX și construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX situate în XXXXX.

Printr-un răspuns adițional înregistrat cu nr. 13153 din 18.12.2023, subiectul controlului a prezentat **Notificarea nr. 142404 privind valoarea estimată a bunurilor imobile în scopul impozitării, potrivit acestui act, casa de locuit cu suprafața de 273 m², cota parte 1.0. valoarea estimată- 1.410.075 mdl, construcția accesorie cu suprafața de 38,9 m², valoarea estimată- 95.339 mdl.**

În urma informațiilor parvenite, inspectorul de integritate prin demersul nr. 04-18/423 din 12.01.2024 a solicitat repetat prezentarea disponibilității financiare privind edificarea bunurilor menționate supra.

La data de 26.01.2024 cu nr. 1125 fiind înregistrată o explicație asemănătoare celei expuse anterior, însă fiind anexată și o copie a unei explicații a dlui XXXXX.

În cadrul procedurii de control, inspectorul de integritate prin demersul 04-18/1917 din 14.02.2024, a solicitat subiectului controlului să indice în ce lună a anului 2019 a început edificarea casei de locuit și a construcției accesorie dar și informații de cât numerar a dispus la 31.10.2019 (data validării mandatului de primar al s. Colonița, mun. Chișinău).

Prin răspunsul cu nr. 2833 din 23.02.2024, subiectul controlului a prezentat următoarea informație: „*lucrările de construcție pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, au fost executate, de către fostul soț XXXXX și acesta a suportat cheltuielile necesare pentru a ne crea condiții corespunzătoare de a locui împreună cu copii comuni. În cadrul analizei minuțioase a tuturor circumstanțelor și din discuțiile cu fostul soț, XXXXX, nu putem deduce cu certitudine precisă anul începerii construcției, dar am ajuns la concluzia că lucrările de edificare a casei de locuit au început în lunile mai-iunie 2017 sau 2018, iar explicațiile anterioare precum că lucrările de construcție au început în anul 2019, au fost expuse greșit, datorită unei erori. Totodată consider că momentul începerii construcției casei de locuit nu reprezintă o circumstanță determinantă în procesul de verificare, primordială fiind verificarea resurselor financiare.*

Cât privește solicitarea, de a menționa de ce numerar am dispus la data de 31.10.2019, Vă explic că, nu îmi amintesc așa informație detaliată și din acest motiv nu doresc să comunic careva date eronate, dar în același timp reiterez că nu îmi este impusă obligația legală, chiar și în calitate de funcționar public.”

Este de menționat faptul că pe parcursul procedurii de control, la solicitările inspectorului de integritate, dna Angela Zaprojan relatează că a început construcția casei de locuit în anul 2019, însă ulterior, la întrebarea inspectorului de integritate privind indicarea concretă a luni când au început lucrările de construcție, subiectul controlului și-a schimbat declarațiile în vederea faptului că a început construcția casei de locuit în perioada anterioară perioadei menționate anterior, adică, la începutul lunii mai-iunie a anului 2017 sau 2018.

În urma unei solicitări repetate a inspectorului de integritate privind permisiunea asigurării accesului la obiectul evaluării, subiectul controlului a prezentat un raport de evaluare a casei de locuit, a construcției accesorii și a terenului, întocmit de către „XXXXX” SRL.

În baza investigațiilor efectuate evaluatorii au ajuns la concluzia că, valoarea de piață estimată a imobilului evaluat la data de 23.02.2024, constituie total 2.966.000 mdl: construcția casei de locuit- 1.987.800 mdl, construcția garajului- 203.200 mdl, terenul aferent- 775.000 mdl.

Relevant este că subiectul controlului în declarațiile sale de avere și interese personale nu indică alte venituri cu excepția celor dobândite din partea Primăriei s. Colonița, mun. Chișinău și Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Ciocana, pentru activitatea în calitate de cadru didactic.

Este de menționat că dna Angela Zaprojan în declarațiile de avere și interese personale depuse la Cap. V lit.B „Numerar în monedă națională...” nu a indicat careva date.

Or, în condițiile art. 5 alin. (1) al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie.*

Prin demersul cu nr. 04-18/5106 din 28.07.2023, inspectorul de integritate a solicitat informații Serviciului Vamal dacă au fost sau nu declarate sume bănești la intrarea sau ieșirea în/din Republica Moldova conform formularelor tipizate ale Serviciului Vamal de către dna Angela Zaprojan și membrii familiei acesteia.

Potrivit răspunsului Serviciului Vamal, înregistrat cu nr. 7980 din 23.08.2023, se informează că nu au fost identificate cazuri de declarare a mijloacelor bănești.

La confruntarea datelor privind veniturile și cheltuielile realizate de către subiectul controlului, inspectorul de integritate a reținut:

Sub aspect de venituri:

1. Extragerile de numerar din conturile avute în gestiune de subiectul controlului și membrii familiei acesteia;
2. Salariu în numerar obținut în cadrul Primăriei s. Colonița, mun. Chișinău;
3. Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă;
4. Transfer internațional;
5. Plata unică din partea Guvernului Republicii Moldova;
6. Plata pentru ședințele consiliului.

Sub aspect de cheltuieli inspectorul de integritate a reținut:

1. Cheltuieli privind achitarea serviciilor, taxe/impozite și bunuri de consum curent;
2. Cheltuieli pentru construcția casei de locuit și a bunului accesoriu;
3. Minimum de existență (coșul minim de consum) conform Biroului Național de Statistică.

Urmare a generalizării datelor acumulate la dosarul de control, inițiat în privința subiectului controlului, au rezultat indici de încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale fiind stabilită o diferență în sumă totală de **-802.692,02 MDL**, respectiv:

<i>Perioadă anulă</i>	<i>Sold inițial la începutul anului/perioadei</i>	<i>Venituri</i>	<i>Cheltuieli</i>	<i>Numerar disponibil la data depunerii DAIP</i>	<i>Diferența stabilită pe parcursul anului/perioadei</i>
<i>Perioada 31.10.2019-31.12.2019</i>	104.624 mdl	2.950 mdl	64.893,95 mdl	-	0 mdl
<i>Anul fiscal 2020</i>	42.680,05 mdl	89.040 mdl	378.232,54 mdl	XXXXX mdl	-246.512,49 mdl
<i>Anul fiscal 2021</i>	0 mdl	162.800 mdl	380.455,85 mdl	XXXXX mdl	-217.655,85 mdl
<i>Anul fiscal 2022</i>	0 mdl	161.874,96 mdl	444.346,55 mdl	XXXXX mdl	-282.471,59 mdl
<i>Perioada 01.01.2023-02.03.2023</i>	0 mdl	36.994,37 mdl	86.384,89 mdl	XXXXX mdl	-56.052,09 mdl

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18 ianuarie 2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, a fost stabilit în cuantum de **6.975 mdl**. Pentru anul fiscal 2019, nu a fost stabilită nici o diferență;

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 678 din 27.12.2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020, a fost stabilit în cuantum de **7.953 mdl**. Raportat la diferența stabilită de către inspector pentru anul fiscal 2020, diferența de **-246,512,49 mdl** constituie **30,99 salarii medii pe economie** ($-246.512,49/7953 = 30,99$ salarii);

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 923 din 22.12.2020**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021, a fost stabilit în cuantum de **8.716 mdl**. Raportat la diferența stabilită de către inspector pentru anul fiscal 2021, diferența de **-217.655,85 mdl** constituie **24,97 salarii medii pe economie** ($-217.655,85/8716 = 24,97$ salarii);

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 458 din 29.12.2021**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, a fost stabilit în cuantum de **9.900 mdl**. Raportat la diferența stabilită

de către inspector pentru anul fiscal 2022, diferența de **-282.471,59 mdl** constituie **28,53 salarii medii pe economie** ($- 282.471,59 / 9900 = 28,53 \text{ salarii}$);

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 936 din 28.12.2022**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, a fost stabilit în cuantum de **11.700 mdl**. Raportat la diferența stabilită de către inspector pentru anul fiscal 2023, diferența de **-56.052,09 mdl** constituie **4,79 salarii medii pe economie** ($- 56.052,09 / 11.700 = 4,79 \text{ salarii}$).

În această ordine de idei, sub imperiul Legii nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de calcul care este parte componentă a dosarului, considerând circumstanțele factice sus enunțate pentru perioada 31.10.2019-02.03.2023, inspectorul de integritate constată prezența unei insuficiențe financiare în sumă de **- 802.692,02 mdl (89,28 salarii medii pe economie)**, sumă care constituie o diferență substanțială în sensul Legii nr. 133/2016.

Astfel, urmare a confruntării datelor privind veniturile și cheltuielile realizate de către subiectul controlului, în temeiul art. 33 alin. (10) din Legea nr. 132 /2016, la data de 15.03.2024 prin scrisoare înregistrată cu nr. 04-18/3130, inspectorul de integritate a solicitat subiectului controlului să prezinte în termen de 15 zile punctul de vedere și să se expună referitor la diferența stabilită de inspectorul de integritate și documente confirmative cu privire la :

1. Ce cheltuieli a suportat pentru studiile în XXXXX a dnei XXXXX (cămin/chirie, plata pentru studii, etc.);

Prin răspunsul său înregistrat cu nr. 5576 din 15.04.2024, subiectul controlului a oferit următoarele explicații și copii ale actelor:

„cu referire la scrisoarea Dvs., Nr.04-18/3130 din 15.03.2024, prin care se invocă existența unei presupuse diferențe nejustificate între veniturile și cheltuielile realizate în perioada 2020 – 2023, de către subsemnata, Zaporojan Angela, solicitărilor din data de 22.03.2024 și din data de 29.03.2024, mi sa permis accesul sesizarea depersonalizată și materiale dosarului de control, inclusiv datele incluse în tabelul controlului averii, iar în rezultat am constat că sumele pretinse ca fiind diferențe nejustificată, nu au o explicație logică și nici o acoperire legală, fiind în esență doar rezultatul unor calcule defectuoase și nemotivate.

Inițial îmi exprim regretul că nu există o explicație clară a sumelor și a provenienței acestora, incluse în tabelul controlului averii, atât la capitolul venituri cât și cheltuieli și în acest sens relatez că:

- *pentru anul 2019 este indicat: - 107 574 lei, ca sold (fără a fi clară sursa) adică această sumă se presupune ca venit realizat; - 64 893,95 lei cheltuieli, dintre care 42 680,05 lei - casa de locuit, fără a fi clară care este baza și raționamentul formării acestei sume. Atrag atenția că numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, am obținut un venit deja impozitat în acest an în mărime de 94 158,25 lei.*
- *pentru anul 2020 este indicat: - deja soldul negativ cu suma – 246 512,49 lei; - 89 040 lei (fără a fi clară sursa) intrări, adică această sumă se presupune ca venit realizat; - cheltuieli constituie suma de 378 232,54 lei, dintre care 246 512,49 lei - casa de locuit, fără a fi clară care este baza și raționamentul formării acestei sume. Atrag atenția că numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, am obținut un venit deja impozitat în acest an de 132 372,27 lei.*
- *pentru anul 2021 este indicat: - iarăși soldul negativ cu suma – 217 655,85 lei; - 162 800 lei (fără a fi clară sursa) intrări, adică această sumă se presupune ca venit realizat; - cheltuieli suma de 380 455,85 lei, dintre care 216 801,85 lei - casa de locuit, fără a fi clară care este baza și*

raționamentul formării acestei sume. Atrag atenția că numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, am realizat un venit deja impozitat în acest an de 151 858,23 lei;

- pentru anul 2022 este indicat: - iarăși soldul negativ cu suma – 282 471,59 lei; - 161 874,96 lei (fără a fi clară sursa) intrări, adică această sumă se presupune ca venit realizat; - cheltuieli suma de 444 346,55 lei, dintre care 277 624,21 lei - casa de locuit, fără a fi clară care este baza și raționamentul formării acestei sume. Atrag atenția că numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, am obținut un venit deja impozitat în acest an de 167 638,06 lei.

- pentru anul 2023 este indicat: - soldul negativ cu suma – 56 052,09 lei; - 36 994,37 lei (fără a fi clară sursa) intrări, adică această sumă se presupune ca venit realizat; - cheltuieli suma de 86 384,89 lei, dintre care 50 566,18 lei - casa de locuit, fără a fi clară care este baza și raționamentul formării acestei sume. Atrag atenția că numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, am realizat un venit deja impozitat în acest an de 125 496,05 lei. Direct menționez că pe caz nu au fost luate în considerație toate veniturile mele care au fost realizate pe parcursul acestei perioade atît, din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, cît și din activitatea de profesor în cadrul Liceului Teoretic „Gheorghe Ghimpu”, precum și din alte surse oficiale, cum ar fi remitențele de peste hotare de la fostul soț XXXXX, iar acest fapt duce la formarea unor diferențe esențiale, spre exemplu, suma indicată ca venit total potrivit calculelor din tabelul de control este de - 558 283,33 lei, pe cînd numai din activitatea desfășurată în cadrul Primăriei satului Colonița, mun. Chișinău, au fost încasate sume (oficial impozitate) în mărime de 671 522,86 lei. Însă, dacă totuși analizăm sumele prezentate de Dvs., între venituri și cheltuieli și calculele efectuate în tabel, constatăm că diferențele expuse în scrisoarea Nr.04-18/3130 din 15.03.2024, practic și reprezintă sumele, incluse arbitrar la cheltuieli numite casa de locuit:

- anul fiscal 2020, diferența invocată – 246 512,46 lei - 246 512,49 lei, casa de locuit;
- anul fiscal 2021, diferența invocată – 217 655,85 lei - 216 801,85 lei, casa de locuit;
- anul fiscal 2022, diferența invocată – 282 417,59 lei - 277 624,21 lei, casa de locuit;
- anul fiscal 2023, diferența invocată – 56 052,09 lei - 50 566,18 lei, casa de locuit. II.

Astfel, nu pot fi de acord cu includerea arbitrară în calcul, a sumelor sus indicate, ca cheltuieli „casa de locuit” or, acestea nu au o justificare legală nici ca motive de fapt și nici ca motive de drept. Totodată, rog să-mi fie clarificat și aspectul că, eu în toate explicațiile anterioare am expus realitatea faptelor și am comunicat că fostul soț XXXXX, a executat toate lucrările de construcție a casei de locuit și a construcțiilor accesorii de pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX, din surse financiare pe care le-a dobîndit activînd peste hotarele țării, executînd mai multe lucrări personal și fiind ajutat de cîteva persoane, prezentînd în acest sens acte confirmative, însă nici o motivare din partea inspectorului de integritate, referitor la respingerea sau alte circumstanțe care impun de a nu fi luate în calcul aceste aspecte, nu am constat la momentul cînd am luat cunoștință de materialele dosarului de control.

Cu toate acestea, chiar dacă se dorește, a se crea percepția că anume eu am realizat construcția casei de locuit și am suportat cheltuielile necesare, vă atrag atenția că și în acest caz, nu se constată oricum o diferență între veniturile realizate și valoarea construcțiilor edificate, reieșind din analiza că potrivit investigațiilor jurnalistice și relatărilor petiționarilor, care au depus sesizarea în privința mea, este menționat că, lucrările de construcție din XXXXX, s-au început încă în anul 2017, fapt care ulterior a fost concretizat și în explicațiile mele, dar și care

rezultă din faptul că terenul cu Nr. cadastral XXXXX, a fost procurat în baza contractului de vânzare-cumpărare Nr.138 din 12.01.2017, la prețul de 85 000 lei, după care a fost eliberată Autorizația de construire Nr.30 din data de 22.08.2017. Astfel, în perioada ianuarie 2017 – octombrie 2023 (cînd a fost dată în exploatare construcția) am realizat venituri oficiale, în sumă de 2 261 552 lei, despre care v-am relatat anterior și care sînt corespunzător probate: - 807 568 lei, salariu net, încasat din activitatea de Primar al satului Colonița, mun. Chișinău (confirmare certificatul Nr.06 din 09.04.2024); - 58 688,08 lei, salariu net, încasat din activitatea de profesor în cadrul Liceului Teoretic „Gheorghe Ghimpu” (confirmare certificatul Nr.5 din 10.08.2023 și adeverința Nr.190 din 20.09.2023); - 849 183 lei, mijloace financiare, care mi-au fost acordate de fiica mea, XXXXX, provenite din înstrăinarea casei de locuit Nr. cadastral XXXXX și a terenului Nr. cadastral XXXXX, din XXXXX (confirmare contractul de vânzare-cumpărare Nr.13780 din 31.10.2017 și declarația din 27.02.2023, întocmită de XXXXX); - alte economii în sumă de XXXXX (circa XXXXX), XXXXX, XXXXX (XXXXX) XXXXX, care mi-au fost expediate, prin transfer bancar, de către fostul soț XXXXX, în perioada 2015- 2018, cînd acesta se afla la muncă în XXXXX, care au fost obiectul investigației de către Autoritatea Națională de Integritate, inspector de integritate XXXXX, în anul 2019 și pentru care nu sau constatat careva ilegalități (confirmare scrisoarea Nr.04-10/2518 din 11.10.2019).

Astfel, menționez că la solicitarea inspectorului de integritate la data de 23.02.2024, a fost efectuată evaluarea a casei de locuit și a construcției accesorii din XXXXX, evaluatorii stabilind valoarea de piață a acestora în sumă totală 2 191 000 lei (1 978 800 lei și 203 200 lei). În aceste condiții, chiar dacă doriți să rețineți contrar explicațiilor mele, ipoteza că totuși eu am suportat cheltuielile necesare pentru edificarea construcțiilor din XXXXX, atunci oricum chiar și în raport cu valoarea de piață, care este cu mult exagerată față de cheltuielile reale în cazul în care persoana execută cu forțe proprii aceste lucrări, oricum nu se constată o diferență nejustificată, avînd în vedere că după cum am menționat, în acești ani am realizat venituri în sumă de 2 261 552 lei.

În continuare, pentru a confirma suplimentar faptul că anume fostul soț XXXXX, a executat lucrările și a suportat cheltuielile legate de construcția casei de locuit și a altor bunuri accesorii situate în XXXXX, solicit ca acesta să fie audiat privitor la aceste circumstanțe, fiind invitat la sediul Agenției Naționale de Integritate, în perioada XXXXX, cînd acesta se va afla în Republica Moldova, într-o scurtă vacanță. La fel, solicit să fie invitați și audiați în calitate de martori referitor la aceleași circumstanțe, persoanele care au muncit împreună cu XXXXX, la construcția acestei case, precum XXXXX (tel.XXXXX) XXXXX (tel.XXXXX), XXXXX (tel.XXXXX) XXXXX (tel.XXXXX) și XXXXX (tel.XXXXX) despre care v-am relatat la solicitarea Dvs., din scrisoarea Nr.04-18/6118 din 23.08.2023, prin explicația din 22.08.2023, dar care cu regret iarăși fără nici o explicație a rămas fără apreciere. VII. Cu referire la justificarea cheltuielilor ce țin de procesul de învățămînt al fiicei XXXXX, vă comunic că aceasta este studentă în anul XXXXX la Universitatea XXXXX, cu sediul în XXXXX, XXXXX, facultatea XXXXX, își efectuează studiile cu finanțare de la buget, fiind bursieră și locuiește gratis în căminul acestei universități, iar în caz de necesitate tatăl XXXXX, îi trimite mijloace bănești, ceea ce nu implică și suportul financiar al meu, prin urmare careva cheltuieli legate de aceste circumstanțe eu nu am. Totodată, în cazul în care ve-ți considera că acele prezentate în acest sens, nu sînt suficiente rog să efectuați interpelarea oficială directă, față de instituția de învățămînt cu adresa sus indicată.

Este de menționat faptul că subiectul controlului în prezența avocatul dl XXXXX (mandatul avocațial se anexează) au luat cunoștință cu materialele dosarului administrativ, cu sesizările depersonalizate și tabelul de calcul la data de 03.04.2024 și 09.04.2024.

În urma analizei punctului de vedere înaintat de către subiectul controlului, inspectorul de integritate a dedus următoarele concluzii :

Cu referire la faptul că subiectul controlului nu a indicat suma numerarului deținut la începutul perioadei de control (31.10.2019), inspectorul de integritate a reținut suma de 104.624 mdl, din considerentul că, subiectul controlului la data de 29.03.2019 (Declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2018) și la data de 14.05.2020 (Declarația de avere și interese personale la angajare/numire), iar la Cap. V lit.C „Numerar în monedă națională...” subiectul controlului **nu a indicat careva date**. Conform **Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18 ianuarie 2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, constituie **6.975 mdl**, iar, potrivit art. 4 alin.1 lit.d din Legea nr. 133/2016, *obiectul declarării constituie activele financiare deținute de subiectul declarării și membrii familiei, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie*, în această ordine de idei, 15 salarii medii pe economie pentru anul fiscal 2019 constituie suma de 104.625 mdl, respectiv, în cadrul procedurii de control nu au fost prezentate probe că subiectul controlului și membrii familiei acesteia la începutul perioadei de control, dețineau numerar ce depășește 15 salarii medii pe economie, astfel, inspectorul de integritate a reținut suma de 104.624 mdl ce constituie suma sub marja de declarare.

Potrivit art.4 alin.1 lit.b) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării fiind obligat să declare bunurile mobile și *imobile, inclusiv cele nefinalizate*, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință. Prin urmare, subiectul controlului dna Angela Zaporojan nu a inclus în Declarațiile de avere și interese personale pentru perioada 2017-2022, bunurile imobile (casa de locuit/ construcție accesorie) nefinalizate situate în XXXXX.

Este de menționat că, în urma înaintării de către inspector de integritate a demersului cu nr. 04-18/735 din 03.02.2023, subiectul declarării a completat Declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2022 și a declarat casa de locuit în valoare de 500.000 mdl.

Însă este de menționat că, bunul accesoriu nu a fost inclus în Declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2022, Cap. III lit.B „Clădiri și construcții”.

Cu referire la argumentele invocate de către subiectul controlului cu privire la disponibilitatea financiară de a construi bunurile imobile ce sunt obiectul prezentului control:

1. contribuții bănești a dnei XXXXX, în valoare de 849.183 mdl obținute în urma înstrăinării casei de locuit în anul 2017. În cadrul procedurii de control, în urma analizei amănunțite a declarațiilor de avere și interese personale depuse de dna Angela Zaporojan, în calitate de primar al s. Colonița, mun. Chișinău, inspectorul de integritate reține faptul că potrivit art. 4 alin.1 lit.a) subiectul declarării a avut obligația să declare veniturile obținute, însă această informație nu se regăsește în declarațiile de avere și interese personale depuse.

2. Contribuții bănești a dlui XXXXX, ex-soțul subiectului declarării, mijloacele financiare fiind câștigate din activitate peste hotarele țării (XXXXX și XXXXX). În cadrul procedurii de control, dna Angela Zaporojan a prezentat un înscris în limba franceză pe numele dlui XXXXX, în acest înscris nu a fost prezentată informație relevantă procedurii de control al

averii și al intereselor personale. Totodată, subiectul controlului în declarațiile de avere și interese personale nu a declarat nici un venit obținut din partea dlui XXXXX.

Prin urmare, inspectorul de integritate nu a luat în calcul aceste venituri invocate de către dna Angela Zaporojan, din motivul nedeclarării acestora conform rigorilor legale menționate supra.

În cadrul procedurii de control, inspectorul de integritate a solicitat permisiunea efectuării evaluării bunurilor imobile (casa de locuit și construcția accesorie) în baza art.33 alin.(11) din Legea nr. 132/2016, *pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.*

Prin urmare, subiectul controlului a prezentat un Raport de evaluare, în care este indicat: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX valorează 1.987.800 mdl, bunul accesoriu cu nr. cadastral XXXXX valorează 203.200 mdl, valoarea totală fiind de 2.191.000 mdl.

Din considerentul că, dna Angela Zaporojan nu a prezentat careva date ce ar confirma valoarea cheltuielilor suportate pentru construcția casei de locuit și al bunului accesoriu, în vederea precizării cuantumului cheltuielilor suportate de către subiectul controlului în vederea construcției bunurilor imobile, a fost stabilit că subiectul controlului a obținut Autorizația de construire nr. 30 la data de 22.08.2017, iar evaluarea bunurilor a fost efectuată la data de 23.02.2024, din aceste considerente, inspectorul de integritate a stabilit perioada de 78 luni.

Astfel, valoarea totală a bunurilor imobile (casa de locuit și bunul accesoriu) de 2.191.000 mdl a fost împărțită la 78 luni, prin urmare a fost identificat că lunar subiectul controlului a cheltuit suma de 28.089,74 mdl pentru construcție.

Este de menționat faptul că, perioada controlului (31.10.2019-02.03.2023) constituie 40 luni, astfel în urma calculului matematic efectuat, în această perioadă pentru construcția bunurilor imobile a fost cheltuită suma de 1.123.589,6 mdl. Astfel, se menține pentru anul 2019- 56.179,48 mdl, anul 2020- 337.76,88 mdl, anul 2021- 337.076,88 mdl, anul 2022- 337.076,88 mdl, anul 2023- 56.179,48 mdl.

Luând în considerație faptul că, în cadrul procedurii de control, s-a identificat perioade când nu au fost stabilite careva cheltuieli pentru necesități personale suportate de către subiectul controlului, inspectorul de integritate a aplicat minimum de existență (coșul minim de consum) conform datelor Biroului Național de Statistică pentru perioada respectivă.

În cadrul punctului de vedere, subiectul controlului nu a prezentat careva acte, probe ce ar prezenta o răsturnare de situație în cadrul controlului averii și al intereselor personale a subiectului controlului Angela Zaporojan, primar al s. Colonița, mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 34 alin. (1), (3), (5), (6) din Legea 132/2016:

(1) Dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.

(3) Dacă constată o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită a persoanei supuse controlului, inspectorul de integritate dispune încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia și aplică interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

(5) În situația prevăzută la alin. (3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea respectivă se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.

(6) În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7, art. 19, lit. g), art. 34, alin. (1), (3), (5), (6), art. 35, art. 36, din Legea 132/2016 și art. 23 din Legea 133/2016, inspectorul de integritate

DISPUNE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dna Angela Zaporojan, primar al s. Colonița, mun. Chișinău exprimată prin includerea unor date incomplete în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2019 -2022.
2. Se constată existența unei diferențe substanțiale între avere, venituri și cheltuielile dnei Angela Zaporojan, primar al s. Colonița, mun. Chișinău pentru perioada 31.10.2019-02.03.2023 și deținerea averii cu caracter nejustificat în mărime totală de **- 802.692,02 mdl (89,28 salarii medii pe economie)**.
3. Se transmite prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.
4. Se decade dna Angela Zaporojan, din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare sau din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului în condițiile art. 23 alin.(6), (7) din Legea 133/2016.
5. Se înscrie dna Angela Zaporojan în Registrul de Stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică din data rămânerii definitive a actului de constatare sau data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, în condițiile art. 23 alin. (7) din Legea 133/2016.
6. Se aduce la cunoștință dnei Angela Zaporojan, primar al s. Colonița, mun. Chișinău, prezentul act de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Daniela BALMUȘ